

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА

Факультет романо-германської філології

Кафедра зарубіжної літератури

Силабус курсу

НОВІТНЯ ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА

Обсяг:	Загальна кількість годин - 90 Загальна кількість кредитів - 3
Семестр, рік	Рік навчання: I Семестр: I
Дні, час, місце:	Згідно розкладу
Викладач (-і)	к.філол.н., доцент Садовська Ю.В.
E-mail:	sadovska1julia@gmail.com
Робоче місце	Кафедра зарубіжної літератури, ОНУ ім. І.І. Мечникова
Консультації	Згідно розкладу

КОМУНІКАЦІЯ

E-mail:

sadovska1julia@gmail.com

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предметом курсу є новітня зарубіжна література.

Пререквізити і постреквізити курсу. Курс з новітньої літератури є обов'язковою дисципліною загального курсу підготовки магістрів, передбаченого освітньо-професійною програмою.

Вивчення цього курсу ґрунтується на застосуванні спеціальних знань з історії зарубіжної літератури, теорії літератури, літературознавства. Курс з новітньої зарубіжної літератури потребує від студентів знайомства з провідними тенденціями, напрямками та течіями зазначеного періоду, а також аналіз запропонованих для читання художніх текстів і проведення типологічні зіставлення.

Прослухавши курс, студенти опанують основні теоретичні поняття і художньо-естетичні концепти.

Мета курсу полягає в навчанні студентів виявляти закономірності літературного процесу кінця ХХ–початку ХХІ століття; в ознайомленні з формуванням та розвитком нових літературних тенденцій, течій та напрямів; а також з творчістю найвидатніших письменників.

Завдання дисципліни:

- вивчити основні етапи розвитку літератури означеного періоду;
- навчити характеризувати провідні напрямки та течії;

- навчити аналізувати запропоновані для читання художні тексти, проводити типологічні зіставлення і виокремлювати ідейні та художні особливості окремих творів.

Очікувані результати

Студенти повинні знати:

- основні етапи та закономірності розвитку західноєвропейської літератури означеного періоду;
- провідні тенденції, напрямки та течії літератури ХХІ століття;
- основні теоретичні поняття і художньо-естетичні концепти;
- провідні концепти творчості авторів;
- зміст творів, що входять до програми.

Студенти повинні вміти:

- визначати чинники формування літературного процесу ХХІ століття;
- характеризувати основні літературні течії цього періоду;
- окреслити творчий шлях письменника і визначити місце твору, що вивчався, у його спадку;
- аналізувати запропоновані для читання художні тексти з урахуванням сучасної літературознавчої рецепції;
- проводити типологічні зіставлення.

ОПИС КУРСУ

Форми й методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (16 год./6 год.) та семінарських занять (14 год./2 год), організації самостійної роботи студентів (60 год. / 82 год.)

Комплекс методів, застосовуваних під час вивчення курсу:

словесні: лекція, пояснення, дискусія, постановка й обговорення проблемних питань;
наочні: ілюстрації, презентації; відеоматеріали;
практичні: семінарські заняття, виконання самостійних завдань, робота в науковій бібліотеці, мережі Інтернет.

Зміст навчальної дисципліни

ТЕМА 1. ЛІТЕРАТУРНИЙ ПРОЦЕС КІНЦЯ ХХ- ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ.

Різноманітність типів художнього мислення. Література в контексті сучасної культури. Нові умови функціонування літератури; коректування відносин «письменник – текст – читач». Ігрова фаза в історії сучасної літератури. Вплив масової культури на загальнолітературний процес. Домінування роману у жанровій палітрі новітньої літератури.

ТЕМА 2. ТРАДИЦІЙНІ І НОВІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НОВІТНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ.

Фактор «переходу» та «межі» наприкінці ХХ – початку ХХІ століття. Полівекторність, поліваріантність сучасної літератури. Синтез, художні

експерименти та фактор «комерційної літератури». Співвідношення і взаємодія різних стилів, напрямів, течій.

ТЕМА 3. ЛІТЕРАТУРА МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛІЗМУ.

Мультикультуралізм: передумови та концепція. Поняття мультикультуралізму; причини розвитку мультикультурної літератури в кінці ХХ – на початку ХХІ століть. Іспано-американська література; “чіканос” (chicanos). Глобалізація та національна ідентичність. Романи К. Ісігуро – яскравий приклад мультикультуралізму.

ТЕМА 4. ПОЛВЕКТОРНІСТЬ «НОВОГО» РЕАЛІЗМУ.

Закономірності розвитку. Синтез з модернізмом і постмодернізмом. Проблема самоідентифікації і пошуку свого місця в суспільстві. Покоління молодих літераторів з реалістичними творами про трагічний досвід (Дж. Фоер, Б. Шлінк). Тема Голокосту: пам'ять, переосмислення минулого, новий погляд на проблему національної провини.

ТЕМА 5. РЕАЛІЗМ І «МАГІЧНИЙ РЕАЛІЗМ».

Феномен латиноамериканської літератури. Міф і реальність: поєднання міфологічного світосприйняття з суспільно-критичною свідомістю. «Магічний реалізм» Г. Гарсія Маркеса. Синтез традицій реалістичної прози з традиціями народно-міфологічного мислення; зображення ірреального як реального. Ідейна спрямованість роману «Сто років самотності».

ТЕМА 6. СИНЕРГЕТИЧНИЙ МОДУС ЛІТЕРАТУРИ ХХІ СТОЛІТТЯ.

Тенденції синергетичності і гібридності. Літературний плюралізм. Деконструкція та реконструкція жанрів. Метафізична спрямованість творчості Р.Сафона. Фрагментарність, колажність творів. Тетралогія «Кладовище забутих книг». Міфологічність та символізм роману «Гінь вітру».

ТЕМА 7. ПОСТМОДЕРНІЗМ ТА «НОВА РЕАЛЬНІСТЬ».

Покоління «нових оповідачів» в іспанській літературі. Поєднання авантюрно-фантастичного сюжету і політичної сатири в романі А. С. Піньоля «Пандора в Конго». Наслідки колоніалізму і імперіалізму. Тема «літературного раба». Гротеск в зображенні персонажів.

ТЕМА 8. ПОСТМОДЕРНІСТСЬКИЙ ДИСКУРС АНТИУТОПІЇ.

Жанрова своєрідність постмодерної соціальної антиутопії. Гуманізм фантазмагоричної прози. Ж. Сарамаго. Роман «Сліпота» як соціальна антиутопія. Духовна деградація людини в умовах насильства. Філософсько-психологічна спрямованість. Притчевість твору.

Перелік рекомендованої літератури

Основна

1. Абабіна Н.В. Література і синергетика : навчальний посібник. Одеса : Фенікс, 2020. 150 с.
2. Варданян М. В. Світова література ХХ–ХХІ століття в англomовному науковому дискурсі: навчальний посібник. Кривий Ріг, 2021. 202 с.
3. Гольтер І. М. Мультикультуралізм у літературі: сучасний погляд на проблему. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні*

комунікації. 2019. Т. 30 (69). № 2 Ч. 2. С. 66-69.

4. Енциклопедія постмодернізму / [пер. з англ. ; за ред. Ч. Енквіста, В. Е. Тейлора]. Київ : Основи, 2003. 503 с.
5. Історія зарубіжної літератури ХХ століття : підруч. Для студ. гуманітар. ф-тів вищ. навч. закл. / І. О. Помазан ; Нар. Укр. акад., [каф. українознав.]. – Харків : Вид-во НУА, 2016. 264 с.
6. Історія новітньої зарубіжної літератури : навч. посібник / Г. Й. Давиденко, О. М. Чайка, Н. І. Гречаник, М. О. Кушнарєва. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 265 с.

Додаткова

1. Бежан О. А. Голокост. Становлення теми та американський варіант її висвітлення (В. Стайрон, Дж. Фоер). *Поетика художніх форм у сучасному сприйнятті*. Одеса : Астропринт, 2012. С. 267-277.
2. Бредбері М. Британський роман нового часу. Львів : Кальварія, 2011. 480 с.
3. Висоцька Н. О. Єдність множинного. Американська література кінця ХХ - початку ХХІ століть у контексті культурного плюралізму. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2010. 456 с.
4. Денисова Т. Н. Всесвітні трагедії від Джонатана Сафрана Фоера . *Слово і час*. 2009. № 1. С. 28–38.
5. Джеймісон Ф. Постмодернізм, або Логіка культури пізнього капіталізму / Ф. Джеймісон ; [пер. з англ. П. Дениска]. Київ : Курс, 2008. 504 с.
6. Шульженко Ю. М. Пародія та іронічність як жанрова властивість постмодерністського роману. Мова у світлі класичної спадщини та сучасних парадигм : Матеріали міжнародної науково-практичної конференції : м. Львів, 10–11 березня 2017 року. Львів : ГО «Наукова філологічна організація «Логос», 2017. С. 56–58.

Художні твори

1. Гарсія Маркес Г. Сто років самотності.
2. Сафон Р. Тінь вітру.
3. Сарамаго Ж. Слепота.
4. Піньоль А.-С. Пандора в Конго.
5. Ісігуро К. Залишок дня.
6. Фоер Дж. Усе освітлено.
7. Шлінк Б. Читець.

15.Електронні інформаційні ресурси

1. Наукова бібліотека ОНУ:
загальний електронний каталог НБ ОНУ – <http://lib.onu.edu.ua/ru/elektronnyj-katalog/>
інформаційно-бібліографічний відділ НБ ОНУ –

<http://lib.onu.edu.ua/ru/vyrtualnaya-spravochnaya-sluzhba/>

2. Open Ukrainian Citation Index (OUCI) українська база даних наукових цитувань, призначена для пошуку публікацій – <https://ouci.dntb.gov.ua/>

3. Онлайн-бібліотека україномовної літератури – <http://chtyvo.org.ua/>

4. Словник літературних понять – <https://literarydevices.net/>

ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання навчальних досягнень здійснюється за 100-бальною (рейтинговою) шкалою ЄКТС, національною чотирирівневою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Види контролю: поточний, періодичний, підсумковий.

Студент може отримати оцінку 100 балів (максимальна оцінка) за різні види самостійної роботи у ході періодичного контролю.

Відповідь на семінарському занятті оцінюється у 100 балів (максимальна оцінка) у ході поточного контролю.

Відповідь під час іспиту також оцінюється за 100-бальною шкалою. Фінальна оцінка – це середнє арифметичне суми балів з усіх видів контролів.

ДЛЯ ОЧНОГО

Поточний і періодичний контроль														Підсумковий контроль (іспит)	Фінальна оцінка		
T1 с.р	T2 с.р	T3 с.р	T4 с.р	T5 с.р	T6 с.р	T7 с.р	T8 с.р.	C1	C2	C3	C4	C5	C6			C7	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

ДЛЯ ЗАОЧНОГО

Поточний і періодичний контроль									Підсумковий контроль (іспит)	Фінальна оцінка
T1 с.р.	T2 с.р.	T3 с.р.	T4 с.р.	T5 с.р.	T6 с.р.	T7 с.р.	T8 с.р.	C		
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Самостійна робота студентів.

№ з/п	Назва теми/ види завдань (як перевіряються)
1	ТЕМА 1. Масова література ХХІ століття / доповідь (виступ на лекції)
2	ТЕМА 2. Основні напрями літератури ХХІ століття / есе (перевірка індивідуальна)
3	ТЕМА 3. Історія мультикультуралізму як терміну / презентація (виступ на лекції)

4	ТЕМА 4. Проблема «подолання минулого» очима покоління «батьків» і покоління «онуків» / есе (перевірка індивідуальна)
5	ТЕМА 5. «Новий» латиноамериканський роман як феномен / цитатна добірка з критики (перевірка індивідуальна)
6	ТЕМА 6. Синергетика у літературі / доповідь (виступ на лекції)
7	ТЕМА 7. Тема «літературного раба» у романі А. С. Піньоля «Пандора в Конго» / повідомлення на семінар (для очного – Тема 8, для заочного – Тема 8)
8	ТЕМА 8. Історія жанру антиутопії / презентація (виступ на лекції)

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання

При порушенні термінів без поважних причин знижується результат оцінювання контрольної роботи, іспиту, заліку тощо. Перескладання узгоджуються з керівником курсу.

Політика щодо академічної доброчесності

Усі навчальні роботи виконуються самостійно.

Обов'язкова наявність посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей. Забороняється використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікронавушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);

Політика щодо відвідування та запізнь

Відвідування лекційних та семінарських занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) та за умови надання письмового підтвердження відсутності допускається пропуск занять.